

„Edinost“

z naja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročje brez priloge naročnine se uprava
ne odira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srednje številke po 6 stotink (3 nčv);
v Trstu pa po 8 stotink (4 nčv).

Telefon št. 479.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vratah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, oamrtne in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, ki
sprejema inšertate v ulici Molis
piccolo št. 3, 11. nad-t.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Prava beseda o pravem času.

II.

Pa bi bilo res čuino, ako bi ravno mi
Jugoslavlani in posebno še Slovenci hoteli se-
daj šteti Čehom v zlo in jim vračati zob za
le namišljeni zob! Sklenili so z Nemei ne-
kako premirje, na tem ni možno dvomiti več.
Ali sklenili so je na takem polju, kjer jim
ni trebalo žrtvovati niti jedne same pičice od
svojega državnopravnega, političnega in na-
rodnega programa. Premirje so sklenili na
polju narodno-gospodarskem.

Pustimo odprto vprašanje, da-li se morda
Čehi ne varajo in priznavajo možnost —
katero povdarjajo tudi češki agrarci in visoko
plemstvo — da kompromis ne prinese tistih
gospodarskih koristi, kakoršnjih pričakujejo.
Posezimo še dalje in reklamirajmo Jugoslo-
vanom slobodo in pravico, da o koristnosti
vodnih cest, ki se imajo zidati ravno na za-
htevo čeških zastopnikov in ki bodo zahteva-
le težkih milijonov, drugače sodijo nego
češki poslanci. Ali ravno zato, ker za-se za-
hitevamo tako slobodo in pravico, jo moramo
priznavati tudi Čehom! Pravico namreč, da
se v gospodarskih stvareh sporazumevajo s
svojimi sodeželani nemške narodnosti, torej s
političnimi in narodnimi nasprotniki nas vseh,
ne da bi jih (Čehi namreč) mi radi tega dolžili
izdajstva na dosedanem narodno-političnem
zavezništvu med njimi in nami Jugoslavlani!!

Ne pozabimo vendar, kako smo ravno
mi Jugoslavlani ali pokladali Čehom na sree,
ali jim celó grozili, naj tako uredi svoje
parlamentarno taktiko, da ne pride do ob-
strukcije! In to z izrečnim, glasno povdar-
janjem namenom, da se ohrani parla-
mentarizem! Ne pozabimo, kako smo
povdarjali, da je v parlamentu jedina tribina,
kjer moremo vsaj tožiti radi krivice, ki se
nam gode; kako smo rotili Čehi in jih opo-
zarjali na njihovo dolžnost, da jemljejo ozir
na nas kakor svoje zaveznike in da naj že
radi nas ne spravljajo parlamentarizma v
skrajno nevarnost. Spomnimo se na to, da
bomo videli, kakova nedoslednost, kakovo
protislovje, da: kakova politična nemorala bi
bila to, ako bi sedaj Čehom šteli v zlo, ker
so storili, kar smo — hoteli mi! Človek je
lahko iz stvarnih, gospodarskih
razlogov nasprotnik kompromisa, sklenje-
nega med Čehi in Nemei, ali to bi bila od

naše strani že skrajna neiskrenost in nelo-
jalnost, ako bi radi tega kompromisa sumni-
čili politično in narodno zaveznitvo Čehov
in bi napovedovali borbo proti politični ale-
janci med Čehi in Nemei, dokler nimamo ni
najmanjšega znamenja, kamo-li dokaza, da Čehi
res mislijo na tako zvezo!!

In člen »Hrvatsko-slovenskega kluba«,
ki nam je doposlal odločen protest proti oni
tendenciozni vesti, da namreč ta klub dela
na fuzijo s »Slovanskim centrom« v ta izrečni
namen, da se ustvari protitežje proti bodoči
alejanci med Mladočehi in Nemei, povdarja,
da »Hrvatsko-slovenski klub« ne ve ničesar
pozitivnega o kaki mladočeško-nemški ale-
janci. Zato odbija ono tendenciozno vest in
se kaže s tem branitelja iskrenosti in lojal-
nosti nasproti zaveznikom. Ali naš zaupnik
se kaže tudi resnega, mislečega in realnega
politika. V slovarju politika ne sme biti be-
sedice »nikdar«. V političnem življenju je
vse možno. Če kje v življenju velja na polju
politike znani latinski rek: errare humanum
est. Dokler živi in dokler snuje, človek —
greši. A kako še le politik! In ker je res
tako, vidimo često v življenju, da politiki
včasih sklepajo tudi najnenaravnejše zveze, o
katerih bi morali vedeti že v naprej, da jim
bodo le na škodo in da jim ustvarijo pre-
judice, ki jim bo v bodočnosti visel na nogi
kakor svinčen podplat, jih oviral v hoji ter
jim oteževal povratak do naravnih, torej pa-
metnih alejanc.

Resen politik ne izključa nobene mož-
nosti in zato računa z vsemi eventualnostmi!
Naš zaupnik se je torej pokazal treznega, ra-
čunajočega politika, ko ne izključuje abso-
lutno možnosti, da bi res prišlo do zveze
med Mladočehi in Nemei. Za ta slučaj nam
pa daje zagotovilo, da »Hrvatsko slovenski
klub« uredi potem svoje postopanje tako, ka-
kor bo zahteval položaj in kakor bo najbolje
odgovarjalo koristim naroda. To je pravo, to
je umestno. Tako zahteva realna politika.
Tudi proti Čehom bi morali nastopiti, čim bi
videli, da so inavgurirali politiko, nevarno
za naše interese. Ali postulat iste
realne politike zahteva, da ne
odbijamo starih zaveznikov z
insinuvacijami, dokler nimamo
kaj pozitivnega v roki, da so
nam ti zavezniki — nehali biti
zavezniki! Naj se je že to zgodilo z

zlobnim namenom, ali pa v grešni lahkoniš-
ljenosti, ali pa v tisti pohlepnosti po senza-
ciji, ki je lastna mnogo kateremu novinar-
skemu poročevalcu, fakt ostaje vendar: da je
bil vreden najstrožje obsodbe oni, ki je v
češki »Hlas naroda« poslal tendenciozno vest,
ki je mogla v čeških poslancih vzbuditi le
nezaupanje do členov »Hrvatsko-slovenskega
kluba« ter tako skaliti dobro razmerje med
zastopniki Čehov in Jugoslavlani. In da je
naš zaupnik izrekel to obsodbo, na tem mu
moramo biti le hvaležni! Stori je dobro, pa-
trijotično delo, izustivši besedo, o kateri smemo
reči, da je bila prava in da je prišla o prav-
nem času.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. maja 1901.

O položaju. Sprememba, ki se je zad-
nje čase skoro presenetljivo izvršila na po-
litičnem pozorišču avstrijskem, se zreali v
dogodku, izvršivšem se minolega petka v pro-
računskem odseku zbornice poslancev. V tem
odseku se je zgodilo nekaj, kar se ni zgodilo
že 4 leta, torej od časov, ko je nemško na-
silje poprej neznano — obstrukcijo povzgi-
nilo v legitimno parlamentarno institucijo.
Proračunski odsek je dovolil Körberjevi
vladi proračunski provizorij, tako, da je reden
tok državne uprave zagotovljen vsaj do konca
tega leta. Razprava je bila mirna. Večina govor-
nikov — med temi še posebno Čeh Stransky in
Slovenec Robič — so izjavili sicer da nimajo
zaupanja do sedanje vlade, ali fakt, da je pro-
vizorij vendar dovoljen, pravi: da se je no-
tranji položaj bistveno spremenil vsled kom-
promisa, ki so ga sklenili Nemei in Čehi
glede vodnih cest.

Stransky je povdarjal, s kolikimi mili-
joni si mora država sedaj — kupiti to vsaj
relativno zboljšanje položaja. Naravnost ve-
likanska je cena — je rekel —, ki jo mora
plačati sedaj država radi tiste usodne, ne-
srečne naredb — odprave jezikovnih nare-
deb — in kolika je zguba države radi take
nesrečne politike na denarju in denarni vred-
nosti, na duševni energiji državljanov, na
državni avtoriteti, na zmislu za mir in red
in zakonitost v parlamentu in izven par-
lamenta!

Posl. Robič je povdarjal krivice, ki se
gode Slovincem na Štajarskem, Koroškem in

Primorskem. Sedanja vlada odklanja tudi
najskromnejša kulturna stremjenja naša in
najbolj utemeljene gospodarske zahteve. Zato
jej ne moremo izrekat zaupanja.

Ministerski predsepnik Körber je tolažil,
da je politika le za zdaj potisnjena v ozadje
in da zopet stopi v svoje pravo, in je zatrdil,
da to, kar se sedaj godi, je le pripravljanje
za poznejšo politično kampanjo. Z drugo be-
sedo: g. Körber bi hotel menjico prolongirati,
to je, da bi stranke še nekoliko molčale o
svojih političnih zahtevah. Ali končno mora
zapasti vsaka menjica in tudi gospod Körber
ne bo mogel za vse čase tolažiti političnih
duhov — z milijoni iz državnih blagajn.

No, za sedaj ima svoj provizorij in to
pomenja — to se ne da tajiti —, da se je
parlamentarno položanje zboljšalo.

Abstinencijska politika Slovanov
istrskih. Vest, da so istrski poslanci slo-
vanske narodnosti odločili, da ne pojdejo na
letošnje jubilejno zasedanje v — Poreč, je
vspodbudila glasilo italijanske večine v de-
želnem zboru, poreško »L' Istria«, da je na-
pisala o stvari uveden članek, polen hinavstva
in grde tartiferije, v katerem svetohlinski za-
vija svoje očeli proti nebu ter prisega, da je
večina v deželnem zboru istrskem nedolžna
kakor novorojeno dete in da slovanski manj-
šini ni nikdar dala ni najmanjšega povoda za
tako abstinencijsko taktiko. Iz tega seveda bi
izhajalo, da so naši poslanci frivolni, brez-
vestni v urejevanju svoje taktike.

Ako pravi »Istria«, da vse prebivalstvo
želi izdatnega in vspešnega delovanja, odgo-
varja to resnici. Ali kdo je kriv na tem, da
ni takega delovanja? Mar se o volitvah v
odseke naši poslanci izključujejo sami? Kdo
je kriv na škandalu, kakoršnjega bi zastoj
iskali po družih parlamentih sveta, ki je v
tem, da večina popolnoma izključa manjšino
od sodelovanja v odsekih?! Ni-li to večina,
tista večina v deželnem zboru, v katere
imenu govori »L' Istria«?! Niso-li na ta način
izključeni možje obilno obdarovani talentom
in izkustvi?! Od kolike koristi bi bilo n. pr.
za delovanje deželnega zbora, ako bi slu-
šali nasvete takega moža, kakor je jeden
Laginja!! In takega moža izključujejo iz
vseh odsekov! In zakaj? Vzrok? Mari more
»Istria« tajiti, da ne odločajo tu narodno-
politični oziri?! In s kakim obrazom more
torej poreški list očitati slovanski manjšini

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravski

Ciril je že obžaloval svoje besede, toda
bilo je že prepozno. Da dá odduška ljub-
ljenki, voščil jej je urno »lahko noč« ter
zdiral proti Toužetinu. Medpotoma je čutil,
kako si je olajšal s tem priznanjem.

Toda ni še minola ura, ko je Ciril zno-
vič drvil proti Kamenici. Ne peš — marveč
z vozom in z žrebeli gospodarja Zameckega.
Drvil je na vso moč, da so se kar iskre si-
pale iz pod kopit, kakor bi konja dirjala po
roju kresnic, da so podkove zvonele ob trdi
tlak, kakor bi zvonilo mrliču. Drugi bi se
bal, da se voz prekopičene vsaki hip, Ciril pa
je dirjajoča vranca še poganjal z bičem. V
kratkem času je bil v Kamenici ter urno
krenil do župnišča. Gospod župnik je skočil
k oknu, je odprl ter se sklonil čez nje.

»Ti si zopet tukaj, fant?«

»Dá, častiti gospod, izvolite se urno
pripraviti. Dospel sem po vas, da se peljete
z menoj z Bogom. Zelo se mudi. Kmetica
Zamecka leži v poslednjih zdihljajih.«

»Za rane Kistusove! Ta zdrava, krepka
žena! Kaj se ji je pripetilo?«

»Zamecki jo je vstrelil...«

»Vstrelil?«

»Dá, toda nehoté, iz neprevidnosti, ali
smrt ne vprašuje po tem. Le urno, častiti
gospod!«

Župnik je kar zdiral v cerkev po sveto-
rešnje Telo.

»Ali je to resnica, Ciril? ga je vprašala
Klarica prestrašena, pokazavši se z materjo
pri oknu.

»Ha! še pred jedno uro se je smejala, a
sedaj — — — Da bi že le gospod bili
tukaj!«

»Ali je rana nevarna?«

»Ves naboj ima v prsih. Bedni Zamecki!

— Kar lase si je pulil z glave ter tarnal
kakor dete. A to ni nič čudnega; dolgo sta
že skupaj in ves čas, odkar ondi služim,
nisem čul še od nju žal-besede. Dolgo sta
bila sama, še le letos se jima je r. dila hčerka,
ki bo odslej sirota. Nu, gospod so že tukaj
— lahko noč, Klarica! Še enkrat dospem
nocoj semkaj, toda ti boš že spala. Lahko
noč!« In ako je podil Ciril konja h Kame-
nici na vso moč, gnal ju je nazaj v Touže-
tin kakor nor. Mal kamen, droben kol ob
cesti in oba bi se bila ubila.

No, dospela sta srečno. Ciril je pogal
na dvorišče, obrnil konja ter se ustavil poleg
njiju, gospod župnik pa je šel v sobano, kjer

so se med tem zbrali skoro vsi vaščanje.
Komaj je preril skozi gnečo.

Pri oknu na postelji je ležala mlada
kmetica Zamecka. Poleg nje je stal peruški
zdravnik — ki je tudi pred kratkem dospel
— ter držal v roben zavrt led na krva-
veči rani.

»Vsaka nadeja bi bila zastoj«, je de-
jal; sapa postaja, — kri je vnišla že v
pljuča — za zemljsko življenje je ne ohrani-
mo več, preskrbite jo, častiti gospod, vsaj
za večnost.«

Župnik je pristopil k postelji.

»Ljudje, odstranite se za trenutek, da se
bolnica izpove.«

»Od spovedi ne govorite, častiti gospod,
— mrtev jezik več ne govori!«

»Ali več ne dobimo besede od nje?«

»Na zemlji ne.«

Duhovnik je podelil zakrament svetega
poslednjega olja. Na to je pokleknil, poleg
postelje in navzoči ljudje z njim vred. Toda,
predno so izmolili drugi »Očenaš«, je Ja-
mecka globoko vzdihnila, prd krvi jej je
zalil usta in s tem prodrom jej je tudi ušlo
mlado življenje.

Zdravnik je pogledal župnika in ta je
tako ugani, kaj se je zgodilo ter molil
dalje.

Molil je za mrtve — —

»Kako se godi kmetici?« je vprašal
Ciril, ko je gospod župnik zopet stopil v
kočijo.

»Že ji je bolje — ravnokar je umrla.«
Dá, umrla. Predno se je Ciril vrnil iz
Kamenice, ležala je Zamecka v sobani že na
parah, zasanela, mrzla...

In kakor bi razglasil pred cerkvijo, raz-
vedelo se jo po bližnjih vaseh, da je Touže-
tinski kmet Zamecki ustrelil svojo ženo.

Vsakdo jo je pomiloval.

A tretjega dne — kakor da je sam škof
dospel v Toužetin — se je zgrnilo sem ljudi
kakor mazu, da je na obširnem zameckem
dvorišču bilo tesno, kakor ob žegnanju v
cerkvi.

Vsakdo je hotel revico še pospremiti k
grobu.

Tudi Zameckega so pomilovali. Zakrivil
je sicer smrt svoje pokojne žene, toda nehoté.
Saj nesreča ne nosi radežeg plašča, da bi jo od
daleč videli ter se jej izogibali. Gospodinja
leži že v krsti ter za ničesar več ne ve, toda
on je revež! Vsaki hip si bo to očital, saj
se razjoče pri samem pogledu na svoje dete,
da mu je ustrelil mater. To pa tudi ve, da ne
dobi več tako vrle ženske, tudi ko bi je šel
iskat z lučjo na konec sveta.

(Pride še.)

dež. zbora, da jo vodi le narodno-politiška — trma. Res skrajnega hinavstva, drznega čela treba v to, da koga najprej izključajo od dela, a ga potem obsipljejo z očitani, ker — ne dela!

Delegacije so se sešle danes. Vlado krogi se nadejajo, da bo zasedanje delegacij precej mirno. Neko relativno zadovoljstvo vzbuja že sporočilo, da vojna uprava to pot še ne pride s svojimi velikimi zahtevami za — nove kanone. Ali odloženo ni opuščeno. Glede vojaških zahtev velja to še v posebni meri. Stvari niso odnesli iz ozirov do p. n. gg. davkoplačevalcev, ampak vzrok utegne biti v dejstvu, da se vojna uprava še ni odločila za sistem novega oboroženja topništva.

No, povsem tako gladko pa vendar ne pojde. Zlasti z gospodom vojnim ministrom utegne priti do malega obračuna radi različnih dogodkov. Mi pa bi želeli obračuna z g. grofom Goluchowskim, kajti politika njegova je politika madjarskega Žida Doezyja — kakor je nedavno lepo dokazal naš člankar! Ta politika pa nam ubija simpatije tam, kjer bi jih potrebovali najbolj, kjer naša trgovina in industrija moreti izvrševati svojo ekspanzivno silo in kjer bi imeli lahko tudi politično moč, ako naša vnanja politika ne bi bila — madjarska. Gg. delegatje naj malce interperirajo gosp. grofa, kako si misli našo bodočnost na — Balkanu?!

Kraljica Draga. Listi še vedno obširno razpravljajo o dogodkih na beligradskem dvoru; no, novega ni na tem ničesar ter ponavljajo le že vsem bolj ali manje znane stvari. Oficijelni viri seveda zatrjujejo, da so bili na kraljici znaki blagoslovljenega stana, nasprotno trdijo pa zasebne vesti, da se je zgodila mistifikacija. Ja pa tudi takih, ki so uverjeni, da je bila res mistifikacija, da pa iste ni smeti pisati le na račun kraljice Drage, ampak tudi nje visokemu soprogu. Menijo namreč, da sta oba, kralj in kraljica, bila poučena o tem, da nimata pričakovati naslednika in da o tem, kar se je zgodilo, ni vedela le kraljica; ali načrt da se ni posrečil. Tako si tolmačijo tudi beligradske vesti, da kralj Aleksander precej samozatajevalno prenaša dogodke, ki so prišli nad njegovo hišo in da je celo v ministerskem svetu odločno branil svojo soprogo. Ministri pa da so bili povsem drugačnega menenja, nego pa njihov vladar ter so zahtevali od poslednjega, naj nemudoma uvede postopanje za ločitev zakona, a Drago naj da utakniti v kak ruski samostan. Kraljica Draga da je silno potrta, da joče v jedrnat in da ne pušča nikogar k sebi, niti zdravnika. Takih in sličnih govorov je vse polno; njihovo resničnost je seveda težko kontrolirati. Ali na enem ni možno več dvomiti: da se je na beligradskem dvoru dogodilo nekaj, kar nepovsile ugleda ni dinastije Obrenovićev ni kraljevine Srbije!

Ob tej priliki se ponavlja tudi načrt pok. Milana, ki je meril na to, da bi Aleksandra poročil z jedno nemško princesinjo, namreč s princesinjo Schaumburg-Lippe. Nemški in židovski listi hočejo seveda vedeti, da bi bila s tem sreča in moč srbskega kralja zagotovljena. No, mi res ne vemo, na kaj opirajo to svojo trditve. Saj jim nikdo ni podal garancij, da bi nemška princesinja bila porodila Srbiji prestolonaslednika. Po njih menenju obstala bi vsa sreča v tem, da bi se nemška diplomacija mogla mešati toliko bolj v srbske notranje odnose. Znano pa je, kako srečne so one države, v katerih ima Nemčija svoje prste.

Govori se tudi, da pretendent, knez Karagjorgjevič, ta za Obrenovićevu dinastijo neugodni dogodek že izrablja v svoje agitacijske svrhe, ker se nadeja, da je sedaj najugodnejši čas za to, da strmoglavi Obrenoviće ter se sam polasti prestola.

P. S. »Neue Freie Presse« priobčuje daljši razgovor svojega beligradskega dopisnika s srbskim ministerskim predsednikom Vukićem. Vsebina tega razgovora je v toliko v nasprotju z gornjimi podatki, v kolikor je dr. Vukić izključil vsaki slabi namen od strani kraljice in je dovolil menenje, da se je kraljica sama varala glede svojega stanja. Dr. Vukić je povdarjal celo, da se je bil sosedno sličen slučaj dogodil tudi s sedanjo kraljico romunsko. Dopisnik »Neue Fr. Presse« trdi tudi, da je kralj Aleksander svoji soprogi ob strani z največje skrbjo in pozornostjo.

Tržaške vesti.

Resnico je videl! — naš prevzvišeni vladika namreč. Včeraj si je ogledal cerkev

pri sv. Jakobu in dejstva so mu govorila preglasno. Videl je na svoje oči, sedaj pa naj sodi!

Ob 9. uri je imel prevzvišeni slovensko propoved. V propovedi je povdarjal med drugim, da njegova vrata so vsikdar odprta vsakomur; kdor ima kaj na srcu, naj se le obrne do njega. Ob pol deseti uri je prevzvišeni daroval takoimenovano slov. mašo z blagoslovom. Cerkevno pobožnost so povzdigovali peveci bratovščine sv. Cirila in Metoda z res krasnim petjem, vzlasti sta se odlikovala solista tenor in bariton. Mi moramo le častitati gospodu pevovodji Kreku in pevce na teh lepih vseh! Ali, kar smo hoteli povdariti, je, da cerkev je bila natlačena polna do zadnjega kotička.

Po tej maši je prevzvišeni zopet propovedoval. Propoved je bila namenjena tistim namišljenim laškim vernikom. Teh pa — ni bilo!! Cerkev je bila skoro prazna. In še od onih malo poslušalcev so bili dobra polovica — Slovenci. Prevzvišenega je osupnilo to in je dal tudi izraza svoji nevolji, rekši: da je prava sramota to!

To pripoznanje prevzvišenega moremo prav ceniti še le, ako si pokličemo v spomin vse, kar se je zadnja leta godilo v župniji svetojacobski; ako se spominjamo vse divje gonje, vseh manevrov, da bi naš jezik popolnoma izgnali iz cerkve. Veljavo tega jezika so itak skrčili do skrajnega, naše pevece so bili prognali s kora, radi nedolžne zastave sv. Cirila in Metoda so gnali naše ljudstvo v razburjenje in nesrečo in še letos so Marijine propovedi v tem mesecu samo italijanske. In celo mašo ob 1/2 10. uri, katero je daroval včeraj sam prevzvišeni in h kateri prihaja na tisoče naših ljudi — kakor je videl prevzvišeni včeraj na svoje lastne oči — bi bili odpravili, da se ni naše ljudstvo tako energično postavilo po robu in da ni našlo tako krepke zaslombe v našem listu! Izvestni laški duhovniki so hoteli izintrigirati tudi to službo božjo, podpirani od Židov »Piecolovich«. Odpraviti so jo torej hoteli zato, ker so tako zahtevali ljudje, ki — ne hodijo v cerkev, kakor se je včeraj istotako prepričal prevzvišeni sam. Da se je to zgodilo, bila bi največja škoda za versko stvar, kajti ljudstvo bi bilo ogorčeno do skrajnega in posledica bi bila, da bi sploh ne hodilo več v cerkev.

To skrajno eventualnost smo pomagali preprečiti ravno mi se svojo opozicijo proti duhovnikom, ki v svojem italijanskem šovinizmu ne poznajo nobenih ozirov niti do koristi vere! A »Edinost« je vendar brezverski, cerkvi sovražni list! Kdor ne verjame, naj le čita »Amico«, »Riereazione«, »Avvenire« in — »Primorski list«! Vsi so jednaki v sodbi o nas, zato pa morajo tudi po enakem delu nositi odgovornost, ker so se svojimi poročili zavajali višo cerkevno oblast do postopanja, škodljivega za versko stvar. Naj nas torej le obrekujejo dalje, naj le pišejo laži o nas, naj le zatajujejo resnične razmere, naj le grešnike na cerkveni koristi opisujejo kakor vrle boritelje za krščanske resnice, nam pa ne vzamejo vesti, da se borimo za najbolj stvar, ko smo in ostanemo v najstrožji in neizprosni opoziciji proti izvestnim duhovnikom, katerim je cerkev dobra ravno v toliko, da jim služi kakor sredstvo za vzdrževanje fikcije — izključnega italijanstva v Trstu.

Prevzvišeni se je torej včeraj sam uveril, v kako zgrešeno in krivično postopanje so ga zavajali tisti nesrečni reformatorji in živo mu je moralo biti pred očmi, ko je včeraj propovedujoč gledal na to veliko slovensko množico: kakov greh bi bil to se stališča cerkvene koristi, ako bi tak o množico z nesrečno cerkvono — politiko popolnoma izgnali iz — cerkve! Prevzvišeni je videl sam, in mi mu kličemo: quousque tandem?! Kako dolgo bo odlašal še, da reformatorskim — hinaveem zagromi svoj: Quos ego?!

Po krivem potu. Prejeli smo in objavljamo: Na moje članke, objavljene v »Edinosti« pod naslovom »Na krivem potu«, odgovoril je v »Edinosti« g. dr. Henrik Tuma s člankom, v katerem je branil stališče narodno-napredne stranke; ob enem pa se je tudi »Soča« obregnila ob neznanega dopisnika, podtikaje mu tendenco, katere ni isti nikdar imel. »Soča« je torej odpirala vrata, ki niso bila zaprta. Članek dr. Tume pisan je mirno in trezno, a »Soča« očita dopisniku — fraze in prazne besede... Sicer bi se lahko omejil samo na konstatacijo, da se ideje dr. Tume v glavnem popolnoma krijejo z mislimi, katere sem razvijal jaz.

V razjasnjenju svojega stališča in da odbijem od sebe očitane in podtikanje kakor da bi bil imel namen napadati na narodno-napredno stranko, moram svečano izjaviti, da s svojimi članki nisem imel nikakega takega namena.

Sine ira et studio! To je bil moj namen; naj se bistrijo pojmi! Jaz nikakor nisem vnet za klerikalno organizacijo pod dr. Sustersičem, pač pa sem menenja, da proti klerikalni denarni organizaciji treba drugače postopati, nego z golo pasivno negacijo. Če piše dr. Tuma: »Nismo in ne smemo biti za to, da se zadruga le radi političnega vpliva posameznih oseb obdrže v rokah nevednih ljudi, marveč hočemo zbirati proste posestnike k zavednemu delu, in le tam, kjer je takih zastopnikov za vodstvo zadruga, tam se zadruga ustanovi, tam pa bode tudi vsevala«, tedaj se to popolnoma krije z mojim nasvetom, naj se posojilnice snujejo povsodi; kjer so za vodstvo sposobni možje. Kdor dr. Tumovega članka v »Edinosti« od 15. maja in tozadevne notice v »Soči« od 14. maja ni pazljivo čital, naj to stori in naj si napravi sam svojo sodbo. »Soči« bi pač ne škodilo nekoliko več — hladnosti.

Ko bi »Soča« malo hladneje mislila in ne iskala nasprotnika tam, kjer ga ni, bi pač ne bila zabredla tako daleč, kakor je to storila v svojem kratkem odgovoru na moj članek, da je namreč posojilnice in hranilnice vrgla ven koš sumnim društvom, zahtevaje, da naj se raje ustanovljajo produktivna društva, nego pa posojilnice! Ali niso mariravno kreditna društva največ pomagalagala za uspešno produkcijo? Gospodom pri »Soči« bi svetoval malo manje strastnosti in malo več treznosti in razsodnosti. Pa brez zamere!

Gospodom pri »Edinosti« torej niso imponovale samo »lepe besede« ampak oni vidijo tudi — dejanja in gledajo na stvar!!

Goričan in ne »Goričan«.

Občni zbor »Avstrijskega Lloyd«. Kakor smo že naznanili v sobotni številki, imela je parobrodna družba »Avstrijskega Lloyd« v petek, dne 17. t. m. ob 5. uri popoludne svoj osemdeseti občni zbor. Predsedoval je novoimenovani predsednik Ernest Becher, vlado je zastopal dvorni svetnik baron dr. Fran Strobach. Predsednik je konstatiral sklepčnost občnega zbora in je imenoval Nikolaja Bartolija in Jakoba Riminija skrutinatorjema volitev. Naznanil je potem, da je cesar odpozval bivšega predsednika barona Kalehberga in imenoval njega, govornika, predsednikom. Potem je nadaljeval: Baron Kalehberg je predsedoval nad devet let. Sprejel je to mesto pred devetimi leti, ko je bila z vlado sklenjena nova pogodba ter je dobil nalogo, da reformira družbo v smislu nove pogodbe. Med tem časom je baron Kalehberg neumorno deloval za razvoj in proevit družbe in ima mnogo zaslug na tem, da se je položaj toliko izboljšal. Na to je pozval zborovalce, naj v znak priznanja bivšemu predsedniku ustanove s sedežev, kar se je tudi zgodilo. Na to se je novi predsednik predstavil samega sebe ter rekel, da mu ni novo polje, na katero je pozvan, ker je že 33 let služboval na pomorski upravi in od tega 28 let na pomorski oblasti. Deset poslednjih let pa je bil vladni komisar pri družbi sami; slednjič je obljubil, da vse svoje moči posveti na korist družbe.

Delničar Rafael Luzzatto je predlagal, da odstavišega predsednika z vsklikom izvole členom upravnega sveta. Delničar Artelli je pojašnjeval, da je glasom društvenih pravil nemogoče to, ker se mora glasovati po listkih.

Generalni direktor vitez Peichel je prečital poročilo družbinega poslovanja v minulem letu. Družba je imela v minulem letu 1.068.608-62 K čistega dobička; upravní svet predlaga naj se od tega izplača 42 K dividende na vsako delnico, kar znaša 1.008.000 K; ostanek K 60.608-62 naj se prenese na novi račun.

Po daljši debati, ki se je vnela na to, so bili sprejeti predlogi upravnega sveta. — Na neki predlog je predsednik pojašnjeval, da bi bila tudi vlada deležna na čistem dobičku, ako bi se izplačevala več nego 4% dividenda. Sprejel se je potem še sledeči predlog upravnega sveta: Družba bo še nadalje prispevala v letih 1900—1904. k uradniškemu penzijskemu fondu tako, da bo dodajala istemu vsako leto 4% od skupne letne plače, ki jo dobivajo aktivni uradniki—člen penzijskega zavoda. Na predlog delničarja Fano so izrekli vsem členom upravnega sveta

priznanje na njih delovanju. Namesto umrlega člena upravnega sveta je bil izvoljen v upravni svet baron Kalehberg; po zahtevi pravil izstopivši upr. svetnik baron Bukovič je bil zopet izvoljen. Revizorji so bili izvoljeni vitez Artelli, Jakob Fano, Karol Gutman in vit. Rafael Luzzatto, njih namestnikoma pa Josip Burgstaller-Bidischini in Solon Loly. Slednjič se je vršilo žrebanje za amortizacijo raznih posojil.

Občni zbor zavoda sv. Nikolaja v Trstu. (Dalje.) Plemenite gospe vedo, da, ako rešimo narodu ženstvo, smo storile največje. Hvala jim, ker so me umele. — Imamo pa tudi takih gospa, ki ne umejo važne naloge »Zavoda sv. Nikolaja«; vse hočejo po vsej sili ponižati zavod v navadno posredovalnico. A to se ne sme nikdar zgoditi. Zavod se ne sme ponižati do take stopinje. Zavod bodi v prvi vrsti pribežališče, v drugi vzgojevališče in še le v tretji vrsti posredovalnica.

Na to je gospa Skrinjarjeva odbijala očitanja, ki so se izrekala od te ali one strani glede notranje uprave in podavši izjavo, da se umakne, pozivlja naše ženstvo:

Dajte torej, ganite se — in narod Vam bo hvaležen za delovanje. Jaz sem v naših služkinjah hotela vzgojiti narodni ženski naraščaj. Delovala sem na to, da bi bila dekleta ponosna na svojo narodnost ter krepkasta, kajti ako rešimo v Trstu naše delavsko ženstvo, storili smo narodu velevažno uslugo. Hotela sem biti buditeljica najbolj zanemarnjenega in zapuščenega, ali mnogoštevilnega in zato važnega sloja. No, niste me razumeli! Da bi bila pa jaz le nekaka navadna posredovalka služb, za to sem preponosna; preveč gotova sem svoje naloge in preveč odločna. Zavod ne sme zapustiti svojega cilja in namena, kateremu je posvečen! V to pomozita Bog in sv. Nikolaj!

Ko je gospa Skrinjarjeva končala, so zborovalke soglasno protestirale proti temu, da bi ga. Skrinjarjeva odstopila.

Gospa predsednica je pozivala na to zborovalke, naj sedaj jasno izrečejo svoje menenje in definitivno rešijo vprašanje: ali naj se služkinja sprejme v zavod vselej zopet, kolikokrat tudi zapusti službo? O tem se je vnela živahna debata, v kateri so poleg gospe Skrinjarjeve, gospe predsednice, gospe Gromove, tudi druge zborovalke in dekleta izvajale, da mnogokrat služkinja res ne more ostati v službi dalje nego nekoliko dni ali en teden zaradi razmer, ki vladajo v dotičnih družinah. Mnogi gospodarji so kruti, odurni in krivični napram svojim služkinjam; nikdar jim iste ne store dovolj, nobeno njihovo delo jim ni po volji. Dostikrat pa mora služkinja poleg težkega dela celó stradati. Brez vsake podlage jih obdolčujejo tatvine in raznih drugih pregreh, samo da se jih muči in da se gospodinja maščuje, ako dekleta noče dlje ostati v njeni hiši. Take reči se pač morajo po nekod goditi, saj bi bilo inače čudno, kako da v nekaterih družinah ostajajo služkinje vselej po več let, a v nekaterih se menjajo teden za tednom. To gotovo ni samo slučajno. Krivično bi bilo torej, ako bi zavod hotel siliti dekleta, naj ostanejo v dotičnih hišah in bi jih v nasprotnem slučaju ne hotel več sprejeti.

Vsekako pa je seveda tudi med služkinjami takih, ki so sicer popolnoma poštene in pridne, a imajo to slabost, da ne morejo nikjer po dlje časa ostati. A sčasoma se spametujejo tudi taka dekleta in dolžnost zavoda je, da jih skuša poboljšati.

(Pride še.)

Šovinizem in surovost. V naše uredništvo je nekdo donesl tablico, ki je bila nabita v kupeju državne železnice in na kateri je natisnjena prošnja, naj se ne pljuva na tlak v vozovih. Napis na tablici je v nemškem in zraven v vseh treh deželnih jezikih. Neznana šovinistična roka pa je prečrtala slovenski, hrvatski in nemški napis, pustivši samo laškega, ter napisala zraven istega: W L' ITALIA. Naj bi kaj pripomnili k temu? Čemu? To in druga neštevilna taka dejstva govore dovolj jasno o nestrpnosti laških šovinstov, do vsega kar ne diši po Italiji.

To je politika! Pišejo nam: Minolo nedeljo dne 12. t. m. je imelo tukajšnje mlajše veteransko društvo svoj redni občni zbor. Med drugim je neki člen istega predlagal, naj se društvena tabla prenaredi tako, da bo nadpis v treh jezikih in sicer: nemški, slovenski in laški nadpis — mesto samonemškega kakor je bilo do sedaj. Predsednik pa je molče sedel na predsedniškem stolu, ne

mené se za predlog in predlagatelja! Predlagatelj, vidé tako postopanje, je dal sam na glasovanje svoj predlog, za katerega je glasovalo vse, izjemši 3—4 navzočnike.

Na to se je vzdignil gospod odbornik Čekada in rekel: Ni to dosti! Sem tudi jaz tu! Jaz sem «tudi» Slovenec, ali gledé napisa pa moram izjaviti, da, ako se sprejme predlog, stavljen od gosp. N., nastanejo nezadovoljnosti, ker bi vsaka od treh narodnosti hotela imeti podpis na prvem mestu! (Omenimo naj mimogredé, da od tega «Slovenca» otroci ne znajo — slovenski!)

Neki Felber, sedar, Nemec, pa je menil: To, kar vi (Slovenci) zahtevate, je — politika! Pravi patrijotje ne gledajo na take — malenkosti!!

Predsednik je na te obljubil, da se to vprašanje reši mirnim potom, ali mi smo in ostanemo neverni Tomaži — dokler se faktično ne ugodí splošni želji, oziroma zahtevi vseh pravih Slovencev! Da se nam predbaciva politika tam, kjer gre le za spoštovanje našega jezika, kakoršnjega smemo zahtevati vsikdar in povsodi ne le po načelu jednakopravnosti, ampak tudi zбоk dejstva, da naša zvestoba in lojalnost do države in dinastije ni nič manjša, nego pri drugih, ne izvemši Nemce — da se nam torej tu predbaciva »politika«, to je le tista odurna nemška nadutost, katere pa ne bomo trpeli dalje! Ali zadovoljite zahtevi ogromne večine členov, ali pa storimo mi svoje! Potem se neha vsaka — politika!

Nekdo, ki ni za »politiko«, pač pa za enako pravo.

Izleti v Postojno. Na binkoštni ponedeljek priredi uprava južne železnice posebne vlake v Postojno za izletnike iz Trsta, Reke, Kormina in Ljubljane. Vozni listki železnice bodo tudi veljali kakor ustopenca v jamo.

Ponesrečen manever. V neki tržaški gostilni so bili dne 16. m. m. trije fino oblečeni gospodiči. Pili so botiljke moškata in refoška. Kar naenkrat se je eden izmed njih izgubil iz gostilne in kmalu na to tudi drugi. Natakarij, katerim se je stvar dozdevala sumljiva, začeli so paziti na še ostalega gosta. Ta je še nekoliko počakal in ko je videl, da se natakarij, ki je služil njega in oba tovariša, mudi v kuhinji, oblekel si je naglo vrhno suknjo in hotel oditi. Na to pa so ga ustavili drugi natakarij z opombo, da še ni plačal. Gost se je najprej opravičeval, potem pa začel razsajati, kako da se upajo z njim tako postupati. Povedal je slednjič, da je bratznega trgovca in da pride v kratkem poravnat dolg za popito vino, ki je znašal 5 K in 20 st. Ker ga le ni hotelo biti nazaj od nobene strani, šel je dotični natakarij k bratu onega gosta in ga vprašal, da-li je pri volji plačati tiste kronce. Ta se ni čutil v to prav razpoloženega in je bil radi tega natakarij primoran naznaniti vso stvar policiji.

Iz-pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je bila 19-letna Lucija Sergovič iz Pirana obsojena na 2 mesečno težko ječo, ker je svoječasnó skrila v svojem stanovanju svojega ljubčka, vojaškega begunce Rudolfa Davoliča ter mu dala devarja za vožnjo v Benetke.

Najdena novčarka. Na sv. Jakobskem inšpektoratu leži novčarka, v kateri je 14 K. Novčarka je bila najdena na Montebelu.

Povožen deček. 26-letni hlapec Josip Memon iz sv. M. Magd. zgornje št. 59, vozil je včeraj zjutraj po ulici Boso z vozom, v katerega je bil uprežen konj. Vincenc Pendel, ki je bil tudi na vozu, je, ko so vozili po Barriero, udaril konja tako močno, da se je ta splasil in dirjal navzdol po močno obljudení ulici. Na oglu ulice Olmo je voz prevrnil 6-letnega dečka Alojzija Trevisinija, ki pa je bil tako srečen, da se ga ni nobeno kolo niti dotaknilo. Vsejedno pa si je o padcu na tla pobil čelo, vsled česar so ga spremili v bolnišnico. Kočijaža in nepredvidnega Pendela, ki je gluhonem, so aretirali.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16,8, ob 2. uri popoldne 21,5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760,0. — Danes plima ob 11,28 predp. in ob 10,11 pop.; oseka ob 4,45 predpoldne in ob 4,42 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Riemana nam poročajo: Danes dne 20. maja se je poročil zopet nov unijat-ski par, namreč riemanjski cerkvenik, ki je tudi prestopil z drugimi Riemanci v slovensko katoliško cerkev unijatskega obreda.

Kakor je torej videti, unijatstvo v Riemanjih lepo napreduje in dobiva vedno močnejših korenin.

O tej priliki nam je omeniti, da je ljubljenski škof Drohobeecki razpisal za Riemanje poseben način, kako naj obhajajo letošnje sveto leto v svoji slovenski katoliški cerkvi, da bodo deležni odpustkov, ki jih je razpisal slavnovladajoči papež Leo XIII. za vse narode, torej tudi za Slovence. Mi se povrnemo še na dotično pismo vladike Drohobeekega. Za danes povdarjamo, da je v Trstu razpisal neki «giubeleo» za Italijane, a nas Slovence mislijo še pri odpustkih sv. kat. cerkve prazne odpraviti. Pa si že sami pomoremo. Saj do Riemanj ni daleč. Moramo pa povdarjati, da je delovanje Jurizze, Kavaličaa, Hrovatina, znanih italijanskih kapelanov in konečno še škofijškega ordinarijata v Trstu tako, da podesiloma Slovence iz latinske cerkve.

× Gospodarsko in pevskobralno društvo »Neodvisnost« za Marezige in Babiče vabi na veselico, ki jo priredi na binkoštni ponedeljek (27. maja) s sodelovanjem društev »Ilirija« in »Svoboda« na dvorišču gospoda Inocenta Grimalda. — Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. I. Aljaž: »Triglav«, poje možki zbor »Neodvisnosti«. 3. H. Volarič: »Na planine«, poje mešani zbor društva »Ilirija« iz Pobegov. 4. H. Volarič: »Pomladanska«, poje mešani zbor društva »Svoboda« od sv. Antona. 5. * »Spletke«, šaloigra v enem dejanju. 6. I. Laharnar: »Mladosti ni«, poje mešani zbor društva »Ilirija«. 7. a) I. A. Hribar: »Slovo od lastovke«, I. Laharnar: »Kadar mlado leto«, A. Foerster: »Ljubezen do domovine«, poje mešani zbor »Neodvisnosti«. Po veselici slobodna zabava in prijateljski sestanek društev. Mej posamičnimi točkami svira godba društva »Ilirija«. Začetek veselice točno ob 5. uri popol. Vstopnina na veselico 40 stot. Sedeži 20 stot. V slučaju slabega vremena prenese se veselica na nedolžen čas. — Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

× Odlikovanje. C. k. višega poštneega oskrbnika v Opatiji, Frana Lebana, je rumunski kralj odlikoval z vitežkim križcem romunske krone. Čestitamo.

× Trgovsko-obrtna registrirana zadruga z neomejenim jamstvom v Gorici vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v petek dne 31. maja t. l. ob 6. uri pop. v zadržni pisarni (Semeniške ulice št. 1 I. nadstr.)

V slučaju, da ne bi bilo zastopanih dovolj členov, se bo drugo zborovanje vršilo 14. junija 1901 ob isti uri, v istih prostorih in z istim dnevnim redom. Zbor bo sklepčen — v smislu § 21. pravil — brez ozira na število zastopanih členov.

Vesti iz Kranjske.

* Zgradba realke v Idriji. Kakor je našim čitateljem znano, se v Idriji otvori nižja realka in se za ta zavod zgradi primerno poslopje. V svrhu dobave načrtov in stroškovnikov je razpisan natečaj in je kakor nagrada za najboljši načrt določen znesek 1000 kron; druga nagrada znaša 600 tretja nagrada 400 kron. Za presojo konkuriranih načrtov so veljavni predpisi društva avstrijskih inženjerjev in arhitektov. Dotični načrti se morajo predložiti vsaj do 30. junija letos.

* Bohinjsko jezero — javna last. Verski zaklad je storil na pristojnih oblastvih primerna pota, da se bohinjsko jezero pripozna kakor privatna last verskega zaklada, toda tudi zadnja instanca je pripoznala, da je Bohinjsko jezero javna last.

* Velezanimiv naravni pojav. »Slovenec« poroča, da se je na neki njivi v občini Velka Vas blizu Moravč pojavila čudna prikazen narave. Kake tri minute je bilo čuti podzemeljsko bobnenje, kakor močen grom; drevje se je gibalo in naenkrat se je vzdignil iz zemlje črn dim ter kmalu na to tudi plamen. Tudi to je trajalo kake tri minute. Na dotičnem mestu so pozneje tja došli možje našli velik krog v premeru kakih 10 m; v njem je bilo posuto nekaj peska in drobnega kamenja. Zemlja je bila gorka in pod zemljo je bilo čuti močno vrenje in šumenje.

Razne vesti.

Dva ameriška Slovenca izvoljena v mestni zastop. Iz Ely. Min., se poroča, da sta tam izvoljena v mestni zastop tudi dva Slovenca in sicer gg. Ivan Pakiz in Josip Smuk.

«Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov», ki ima svoj sedež v Celju, se je obrnilo s posebno okrožnico do tovarisev v Istri in Dalmaciji, naj bi tudi oni v večem številu pristopili k društvu in da bi s skupnimi silami delovali za skupno stvar. Ako bi se v Istri in Dalmaciji nabralo dovoljno število členov, bi društvo storilo potrebne korake, da se čim prej ali v Spljetu ali kje druge skliče glavna skupščina ter se spremene pravila tako, da bodo obsežala tudi Istro in Dalmacijo.

Hrvatsko pripomočno društvo v Beču izreka vsem onim, ki so mu doposlali pripomoč za leto 1901 nastopno zahvalo ter pozivlja rodoljube:

Plemenitim dobročiniteljima društveni se odbor najljepše zahvaljuje. Ugledali se u njih i ostali hrvatski rodoljubi, kojim je sreća poslužila, da mogu tažiti bieleu i nevolju širom svoje siromašne braće u tudjini.

Za donekle olakoti pošiljanje dobrovoljnih prinosov društvenih dobročinitelja društveni je odbor izposlovao, te je društvo stupilo u čekovni saobraćaj koji kod e. kr. poštarske štedionice u Beču, toli kod kr. ug. poštarske štedionice u Budimpešti. K molbenicima, koje je odbor upravio na hrvatske rodoljube (izuzam one v Bosni i Hercegovini) bi priklopljen po jedan »uplatni list« (Položnica), na dotičnikovu uporabu. Mnogi su se rodoljubi odazvali društvenoj prošnji — Bog ih poživio! — i upotriebiše njima pripislati uplatni list (položnicu), ali veliki dio njih, ne samo da nijesu istoga upotriebili, nego nijesu ga niti natrag povratili, kako je to odbor molio, da se isti uzalud ne izgubi. Povraćene uplatne listove (položnice) može odbor v svoje svrhe dalje upotrebiti pa s toga razloga moli sve one rodoljube, koji ne žele pripomoći društvu niti z najmanjom svotom od jedne krune zneska, da bi blagoizvolili pripislati priložene uplatne listove (položnice) natrag, i to u istim kućicama u kojim su jih primili, da tako sebi prištede poštarske troškove. Mnogi so rodoljubi povratili uplatni list natrag želeći, da jim nije moguće velikom svotom društvu pripomoći. Broj ovijeh je velik i da su isti žrtvovali jedino po jednu krunu za društvo, sigurno bi bili zajamčili dvojici siromašnih Hrvata stanarinu za iduću školsku godinu. Kamen po kamen eto palača, veli naš marljivi seljak, pa i ti, hrvatski rodoljube, ako ti nijesu Bog i sreća više udijelili, žrtvuj dajbudi jednu krunu, pak ćeš izvršiti tvoju svetu dužnost podmagajući tvoju siromašnu braću u tudjini.

Pisma i novčane pošiljke od onih hrvatskih rodoljuba na koje se društveni odbor nije mogao obratiti radi pomanjkanja njihovih adresa, nek se šalju na društvenu adresu, Beč VIII. Piaristengasse 46.

30.000 kron znaša glavni dobitak srećkanja »Concordia«. Opozarjamo naše cenjeae čitatelje, da se bo tršilo srećkanje neprekleno dne 25. junija 1901.

Književnost in umetnost.

Matica Hrvatska opozarja svoje člene: Ako kateri člen po pomoti ni prejel knjig za l. 1900, naj jih zahteva pri dotičnim poverjeniku ali naravnost pri upravi Matice v Zagrebu. Kdor jih ne bo zahteval do 15. junija, zgubi — v zmislu točke 7. društvenega navodila — pravico do njih in se pozneje reklamacije ne bodo uvaževale. Nadalje naznanja Matica, da ima od knjig, razposlanih za leto 1900, še veliko zalogo nerazpečano. Ker je imelo društvo ravno letos velike obveze radi preobilnega književnega daru, ki ga je poklonilo svojim členom, so poverjeniki naprošeni, da naberejo kolikor-le možno novih členov, oziroma starih, ki se še niso prijavili za letošnje knjige.

Slovenski členi »Matice Hrvatske« se opozarjajo še posebno, da je med knjigamiza leto 1900 tisto prekrasno: »Spomen cieće iz hrvatskih i slovenskih dubrava«, imenitna knjiga, sad hrvatsko-slovenske solidarnosti na polju knjige in umetnosti. Ta velika knjiga, bogato ilustrovana, se dobiva za ceno 6 kron.

Brzojavna poročila.

Cesar na Dunaju.

DUNAJ 19. (B.) Njeg. Vel. cesar je sinoči s spremstvom došel na Dunaj in se podal v dvorno palačo.

Delegacije.

DUNAJ 20. (B) Državni proračun, predložen danes delegacijam, izkazuje skupno potrebsčino 357,814.966 K; v primeri z lanskim letom več 780.260 K. Prebitki iz carinskih pristojbin znašajo 110,541.299 K; v primeri z lanskim letom manje za 14,497.950 K. Na ministerstvo za vnanje stvari odpada čista potrebsčina 10,754.357 K; za 334.373 K več. Vojno ministerstvo izkazuje čisto potrebsčino 342,568.542 K, je narasla torej za 450.022 K, od te potrebsčine odpada za redno vojsko potrebsčina 275,858.619 K, t. j. 2,399.447 K več nego lansko leto.

Izredni zahtevke vojske znaša 20,019.103 krone in se je zmanjšal za 5,149.425 kron. Redna potrebsčina za mornarico znaša: 30,803.200 kron; se je toraj pomnožila za 2,281.540 kron. Izredna potrebsčina vojne mornarice znaša 15,887.620 kron, toraj za 918.460 kron več nego minolo leto. Potrebsčina vojske v okupiranih deželah znaša 7,367.000 kron.

Rojstni dan cesarja.

DUNAJ 19. (B.) Povodom rojstnega dne ruskega carja je bila predpoldne v ruski cerkvi slovesna služba božja, katere so se udeležili: poslaništveni svetovalec baron Budberg, gospodje s poslaništva in členi ruske kolonije.

Spomin na mirovno konferenco v Haagu.

HAAG 19. (B) V spomin na otvorjenje mirovne konference v Haagu l. 1899, je bilo včeraj slavnostno zborovanje »Ženske lige za splošno razoroženje« in pa »Mirovne lige«. Zborovanja so se udeležili ministri in tukajšnji svojedobni odposlanci na mirovno konferenco. Sejo je otvoril minister za vnanje stvari Beaufort in je povdarjal važnost uvedanja mirovnega sodišča.

Več govornikov se je potegovalo za mir med narodi. Carju Nikolaju in kraljici Viljelmimi sti bili odposlani udanostni brzojavki.

Dogodki v Belemgradu.

BELIGRAD 19. (B.) Govorice o demisiji ministerstva so neosnovane. Menenje profesorja Cantaeuzene se popolnoma priključuje menenju dunajskega prof. Wertheima ter konstatira, da sedaj ne obstoji nošečnost.

Dogodki na Španskem.

MADRID 19. (B) Povodom danes vršivših se volitev, javljajo o izgredih v različnih krajih. V Almandrales je bilo ranjenih več oseb. V Sevilji pa dve. Mnogo oseb je bilo zaprtih. Po poročilih iz Barcelone so bili tam veliki izgredi, na katerih je bilo mrtvih in ranjenih. Podrobnosti manjkajo.

BARCELONA 20. (B.) Republikanci in Catalinisti so na volitvah v komoro dobili večino glasov. Volilnega komisarja so ubili.

BILBAO 19. (B.) Povodom volitev je prišlo do spopada mej socijalisti in ministerjalnimi. Jeden socijalist je bil ubit.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
— T R S T —
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zreal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Poslano *.)

V »Edinosti« z dne 11. t. m. je priob-
čil tov. M. G. daljše pojasnilo pod naslovom
»Naš internacijonalizem«, kjer med drugim
tudi trdi, da so se on in njegovi somišljeniki
opravičili zaradi mojega netaktnega vedenja
nasproti češki podružnici slov. plan. društva.
Ker se vedno govori o tem, kakor bi bila
nastala vsled znanega mojega govora nekaka
ogorčenost v češki podružnici, zato sem se
hotel prepričati, kaj je na tem resnice. Bil
sem 15. t. m. pri prof. Chodounskem, in on
me je na mojo prošnjo pooblastil, da izjavim
sledenče:

1. Pri njem ni bilo nikogar in nihče se
ni nič opravičeval.

2. Prof. Chodounsky se sicer ne strinja
z vsemi mojimi izjavami, ni pa se čutil ni
on niti odbor nikakor nič zadetega, ker je
prepričan o poštenosti mojega mišljenja, ker
me pozna, da hočem svojemu narodu dobro.

V daljšem pogovoru mi je zatrjeval, da
ima vsakdo dolžnost in pravico, da odkrito
pove svoje menenje, in da je s takimi ljudmi,
ki pošteno mislijo — čeprav se žnjimi v
vsem ne strinjamo — in pri tem tudi delajo,
vedno mogoče sodelovanje.

Ako se je torej tov. M. G. (podpisal se
ni najbrže iz skromnosti!) res komu opravi-
čeval, potem se je morebiti to zgodilo na-
sproti gospodu F. T., praškemu dopisniku
onega članka v »Edinosti« proti meni, ki se
je kot Slovence čutil prizadetega, ker najbrže
ne more pojmiti, kako more kdo koristiti na-
rodu, ako nima vedno na jeziku slovanske
vzajemnosti in na drugi strani Nemecev. Ta
gospod ruje proti meni, seveda za hrbtom,
hočem reči po drugih ljudeh.

Prihiti sem tako neresnico tov. M. G.,
ki jo je zapisal v imenu narodnosti in svo-
bodomiselnosti. Vzrok njegovega nasprotstva
tudi v tem, ker zasledujemo nekoliko natanč-
neje to njih »napredno-narodno in svobodo-
miselno mišljenje«. Da se izvedo še druge
neresnice, zato poskrbimo, ker je treba, da
razkrivamo ne samo izrabljanje vere, ampak
tudi izrabljanje narodnosti.

S tem končam svojo polemiko s tov. M. G.
V Pragi, dne 15. majnika 1901.

Dragotin Loučar,
»okuženec«.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo le
toliko odgovorno, kolikor določa zakon.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Podpisani odvetniki nazna-
njajo, da bodo imeli od 1. ju-
nija t. l. naprej svoje pisarne
odprte ob delavnikih od 8 ure
zjutraj do 4 pop., ob nedeljah
in praznikih pa od 9 predp.
do 12 op.

Trst, dné 18. maja 1901.

Dr. Josip Abram, Dr. Gustav Gregorin,
Dr. Matej Pretner, Dr. Otokar Rybar.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglašji za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 10 glđ, ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
filijalka ulica Riborgo 15 ima
veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij
v kosih in v skatljicah, finih biskotov, različnih li-
kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
razprodajo.

Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in
kamor si bodi.

Cene zmerne.

Zahvala.

V dno sreča užaljena zbok udara, ki jo je zadel, se podpisana rodbina
najtopleje zahvaljuje sorodnikom, prijateljem in znanec na ogromni vdeležbi
pri mrtvaškem sprevodu zemskih ostankov našega nepozabnega sina, oziroma
brata

Ernesta.

Posebno se še zahvaljujemo prečastitemu gosp. župniku Kjuder-ju na
tolažbi, ki jo je delil blagemu pokojniku mej njega dolgo in mučno boleznijo,
na iskrenih izrazih sočutja in na vodstvu krasnega spreveda; pevskemu društvu
»Adrija« za tužnostile nagrobnice; darovateljem krasnih vencev; barkovljskim
dekletam-nositeljicam vencev in sploh vsem onim, ki so na kateri si bodi način
kaj storili za pokojnika, oziroma, ki so nas težili v veliki žalosti.

Bog plačuj vsem!

BARKOVLJE, pri »Rumeni hiši« dne 19. maja 1901.

Rodbina Pertot.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih
hitro zdravi ter odpravi na človeškem
telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je
za hribolazce, kolesarje in jezdece ne-
obhodno potrebno.

Vdobjiva se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s
cenikom ter seznamom zaloga na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Srečkanje neprekljicno
25. junija 1901.

Glavni dobitnik v vrednosti

30.000 KRON

Srečke „Concordia“
po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & Co.,
Mercurio Triestino, Ig. Neu-
mann, Henrik Schiffmann, Jo-
sip Zoldan.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

Kožuvar in izdelovalec kap
Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ei-
vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo
ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo
z jamstvom proti molem in ognju.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodaje
istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter.
Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12
nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pri-
pravljen. Pivo I vrste po 20 nvč. liter. Na debelo
po zelo ugodnih cenah.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
zalogi, analizirana in stavljenja pod stalno kontrolo
zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
imeti najkvalitetnejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 nvč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Vise	34 "
Vino Opollo	40 "
Belo vino iz Vise	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Operatèr kurjih oces, (Kalist)

specijalist Giordani, ima svoj ambulatorij v
Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstra-
nitev kurjih oces in zaraslih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 krona, na domu 2 kroni.

Matelič Ivan v Trstu Piazza Piccola št.

1. si časti naznaniti, da je
otvoril prodajalnico izdelanih oblek za gospode
in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje
po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev
novostnih snovij na upogled. — e toplo priporoča
blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki izbi pohištvo vseh
slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime
in platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlanskih, briskih, dal-
matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Da izpodrinem ceneno bazarsko ali semenjsko
blago, mi je ena največjih švicarskih tovarn za ure
naložila prodajanje teh-le ur in biserjev, **skoro**
zastonj v svrhu reklame, da populariziram njene
izdelke, **dokler ne zmanjka zaloge.**

Vsaki uri
darilo
1. fufural od
usaja in 1. novoz-
najdeno žepno po-
manjševalno ogleda-
lo v minijaturi.

Gld. 2-10 prava srebrna remontoir-žepna ura
stane od niklja s francosko verižico in
etvijem.

Gld. 4-20 prava srebrna remontoir-žepna ura
stane posrebr. angl. verižico in etvijem.

Gld. 4-70 prava srebrna rem. ura za dame s
stane posrebrneno angličko verižico in
etvijem.

Gld. 11. pristna 14. karatna rem. zlata žepna
stane ura s krasno skatljico od atlasa in
elegantno verižico.

Vsaki uri priložim listek o 3-letni garanciji,
Da se vsakdo lahko brez rizika prepriča o solidnosti
blaga, sprejemem, kar bi ne ugajalo, tekom 8 dni
nazaj ter povrnem denar franko.

— Slični oglasi so le ponarejanja. —

Posilja se proti povzetju ali pa po doposlani denarju.

E. HOLZE

dobavljač zveze c. kr. avstr. drž.
uradnikov itd.

tvorniška zaloga ur in žlahtnega kamenja en gros.

KRAKOV; Stradom 18 (Avstrija).

Bogato ilustrirani ceniki ur in zlatenine gratis in franko.

Argenti se iščejo.

Trgovina z izdelanimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza
Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izdelanih oblek
za moške in dečke in sicer priporoča za binkostne
praznike in birmo: obleke za moške od gld. 6.50
do 24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v
velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene blace od gld.
1.80 do 4, volnene goldnarjev 4.50 do 9. Velik
izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moleškina (alodjeva koža) za
delavce, izdelovane v lastni predilnici na roko v
Kormiu od gld. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne suknje za de-
lavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na
meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo
z največjo točnostjo in v slučaju potrebe v 24 urah.

Nova mlekarna pristave v Kočah

vdobjiva vsak dan
sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica S.
Giovanni št. 3 v Trstu.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mēbljev, kovčkov, potnih
torb po cenah, da se ni bati konku-
rence.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)
Braunau i.B. (ustanovljena 1878.)

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no-
vovrstna lesena zastirala (Rouleaux), in
žaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce povsod se ščejo.

V črevljarnici

G. MAYER GREGO

V ulici Riborgo št. 19.

se vdobjivajo obuvala kakor tudi obleka za
birmance po brezkonkurenčnih cenah.

Spretnega pisarja

sprejme s 1. junijem t. l. odvetnik dr. Matej
Pretner v Trstu, Via Cassa di Risparmio
številka 7.